

ELYSIORVM
BETHLEMITICORVM
ADVMBRATIO. *N° 11*

CANDIDO FLORI
DEO
PURPUREONARCISSO
HOMINI.

Ad pellucas Mariani Fontis cristallos ima-
ginem amanti, induenti imaginem.

P R O

Auspicijs Natalitij.

Apud Lectissimum Apostolicæ, & Metropolitanæ Almæ Granatenfis
Ecclesiæ Procerum numerū religiosissimum Senatorum cætum.

Anno ipsius Natalitij 1641.

Per Licenciatum Franciscum Daza Presbyterum, &
eiusdem Ecclesiæ Cathedralis æditimum.

BY APPOINTMENT

TO THE ROYAL SOCIETY

OF LONDON

OF THE ROYAL SOCIETY

OF LONDON

OF THE ROYAL SOCIETY

OF LONDON

OF THE ROYAL SOCIETY

OF LONDON

OF THE ROYAL SOCIETY

OF THE ROYAL SOCIETY

OF THE ROYAL SOCIETY

OF THE ROYAL SOCIETY

APROVACION DE EL Padre Juan de Cardenas, de la Compañia de Iesus.

POR mandado del Señor Doctor Don Lucas Vela de Sa-
yone, Maestro de la ditta Santa Iglesia de Grana-
da, Broulor, y Vicario general de su Arçobispado, Je-
de vacante, he visto la Oracion Evangelica que com-
puso, y recito el Licenciado Francisco Daça, en la Calenda
de la Natividad de Nuestro Señor Iesu Chrillo. Y aunque es
verdad que la oí con muy grande gusto, quando la oró de-
lante del Ilustrissimo Cabildo, con mucho mayor la he visto
despues en el papel, aduertiendo con mas atencion la magest-
ad del asunto, la noticia aventajada de la lengua Latina,
los primores de la eloquencia, y conceptos, y la erudicion de
letras Divinas, y Humanas. Por todo lo qual, y porque no
encierra cosa contra la Fe, o buenas costumbres, juzgo que
se le deue dar la licencia que pide para imprimirla, mientras
recibe el premio mayor que sus letras merecen. En este Co-
legio de la Compañia de Iesus de Granada, a treynta de Di-
ciembre, año de mil y seyscientos y quarenta y vno.

Juan de Cardenas.

NOS el Doctor don Augustin de
Castro Vazquez, Provisor, Iuez,
Oficial, y Vicario general desta
ciudad de Granada y su Arçobispado por
el Ilustrissimo y Reverendissimo señor dō
Martin Carrillo Aldrete mi señor, Arçobispo del dicho Arçobispado, del Cōsejo de su Magestad. Por el presente damos licencia bastante en forma a qualquier Impresor, para que pueda imprimir la Calenda que en la S. Iglesia Metropolitana della predicō el L. Francisco Daça, Clerigo Presbitero, en 24. de Diziembre de el año pasado de 1641. (atento por la aprovaciō desta otra parte, fecha por el P. Juā de Cardenas, de la Compania de Iesus, en virtud de remission del señor Doctor D. Lucas Vela de Sayoane, Maestrescuela de la dicha S. Iglesia, Provisor que fue de este dicho Arçobispado, nuestro antecesor) parece no aver en ella cosa cōtra nuestra santa Fē Catolica. Dado en Granada a 10 de Febrero de 642,

El Doctor Castro

Por su mandado.
Juan Bernardo N.

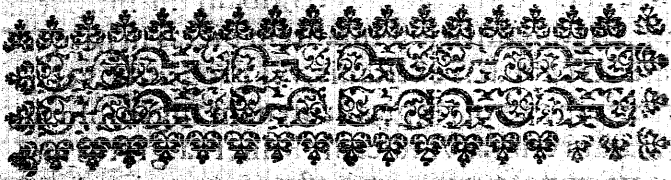
DOMINO Illustrissimo, & Reuerendissimo, augustissimo Religionis gestatorio, faustissimo Scientiarum auspici D. Martino Carrillo & Aldrete, Sacro Illiberitani Paradyssi topiario, Almæ Granatensis Ecclesiæ nutrito Præsuli, & ipsius gregis præclaro opulenti graciles hos, & inamænos flores Bethlemitici ruris adumbratos Elysijs, & humanato Numini Regi nascenti sæculorum mortali, atque visibili Dei, & hominis Filio, pro auspiciatis Natalitijs, velut aris appensos Licenciatus Franciscus Daza, in obseruantia strenam Mecænati suo vouet, & fortunatum officium dedicationis, fortunatum beneficium protectionis auspiciatur.

MITTO tibi lilia (Angeli Politiani verba sum mutuatus Præsul Illustrissime) non ut gratum tibi faciam, quamuis tibi quoque, sed ut ipsis lilijs, hoc est, ne marcescant. Quæ eòque libentius tibi offero, quò insolentiori gloria in gloria nostra cumulabis muna. Quot excurrerent cartæ, si tui emporij, vel leuioribus penicillis lineam adumbrarem! Nullus in orbe thronus, qui te non decantet. En Elysijs Bethlemiticorum adumbratio: faue. En cædido Flori Deo, purpureo Narcisso Homini ad pel-

lucidas Mariani Fôtis cristallo imaginem aman-
ti, induenti imaginem; pro tanto Natalitio af-
fixum anathema: foue. Ingenioli partum tuo no-
mine; tuo lumine decora; sponte tuos ruit in pe-
des, dum sublimius auct patrociniū, genua tu-
relare.

Tibi ad citharus cliens.

Licentiatu Francisus Dax.

Flores apparuerunt in terra nostra. Epithalamij Salomonis Cap. 2.

NATALEIA rediuuo plausu sonuere tripudia: Bethlehemia repetitis orbium ambagibus, tornatili pondere fulsere crepudia. Obliquantur ad vnguem insolubili cœli compage, rotantur & orbes, tornantur in circulos:

*Annua bis senis reuocat Sol mensibus astra
Aduentum testata Dei.*

Flexa rotatus orbita circulus, tēporis indeffessa vertigine æternæ Sobolis exhibuit generhliacir: diuinum reduci dierum seriē Infanti Deo, sub maiestate subdito, sub luce absconditō sacrat epiniciū, & incēndissima numerorum acclamatione enascentem Puerum conclamantibus buccinis anhelat Numen, festiuis concentibus adorat Deum.

Suspendi olim (iā meministis) suspendi olim barbyton ad antra Bethlemitica, ominata Emanuelis nostri trôphæa ad sanctos præsepj tholos

Ios affixa, consecraui adyeis, libaui limini. Iterū
erga Bethlemiticum Infantem pietas in has Na-
tālitias cupedias excitauit, vel progenita, vel in-
genita me ad olympicam arenam ingenioso ma-
didatam errore vindicauit Minerua: gratos men-
tis affectus angusto cordis stagno terminari non
pātiar, quinimo crescente tandem æstu in verba
gratabūda victa labiorum margine restagnent.

*Ast quid ego exili vectus super alta phaselo
Cuncta sequor, ne morās? non si Parnasia Misse,
Antra mihi, sacrosq; aditus, atq; aurea pandant
Lumina sufficiam: non si mihi ferrea centum
Ora sonent, centumque arato gutture lingue
Vocibus expument agitante in pectora Phæbum,
Laudatos valeam venientis Principis actus
Enumerare, nouoque amplecti singula cantu.*

Quid? sub dextro tātæ Natiuitatis me theoro tor-
pescat elinguis lingua? memoria fluctuet inme-
mor? sensus sideretur insensibilis? Apagē, fluc-
tus licet immineat decumanus. Ergo optimo
Principi, aduentanti Deo, inauguratio Regi ex
labro laudis laborect plectrum, sonoro pectine
pulsetur chelis, per auream auram personet pa-
negyris.

Iterum in certamina Phæbus? iterum ad pa-
lesttram Phaetontis crines, iterum in agonem:

Vndique iubar.

Spi

*Spirantes Phaetontis equi nitidissimus orbe
 Transpontum biugis penetrabile littus anhelis
 Ebibet occiduis?*

Expectabitis aurigas, quæ nimio laboris æstu,
 creberrimaque ad incendium vsque concussione
 calefcunt. Quid si repetitos Solis ortus, coram
 tanti Numinis gloria renascente indagemus?
 Quid ni Solem quotidie occasum patientem, &
 ortum dicas? Adsonat Ambrosius: *Solis ortus nul-
 li proprior.* Argent tot repetitis circulis obsoleti
 currus.

Vberior mirationis seges ad Cephisi annis, &
 Lyrropes Nymphæ filium, ad Narcissi florem.
 Opido quanta formosi pusionis metamorpho-
 sis ad pellucidas Mariani fontis cristallos imagi-
 nem amantis, induentis imaginem! Cum & ip-
 sa iugerum, seu dorsa, seu cacumina, fontium ip-
 si licores, Lympharum æquora, vallium infima,
 deuexa montium, collium iuga, viridaria nemo-
 rum, gratum floris nascentis exordium, in vo-
 cales dissoluta ritus, incunda adoratione vene-
 rentur, & nostris viuendum obtutibus exemplar,
 vnde veram hodiernæ gratulationis expinga-
 mus effigiem, eleganter appendant, officioso fa-
 mulatu subministrant. Adaptandus Narcissus
 suæ imaginis amator Diuino Verbo humanam
 naturam amanti vsque ad vnionem, ex qua nos

resultauit candidus, & purpureus erumpit lilium.

Per Incarnationem floridus apparuit Deus, ut iure optimo nostri pulsionis egressum elegantissimi similitudine germinationem floris possimus appellare, ac tunc primum Nazareus noster totus floridus, elegansque terris apparuit. Ad duodecimum Apochalipseos caput tornato carmine purpuratus decantauit Hugo:

Flos pulcher, redolens, spes fructus, & breuis aui

Mel dat api, seruum capiti, sine semine nascens.

Plura clamant Doctorum testimonia: clarissimé Leo magnus, Ser. 4. de Natiuit. Domini: *Beata Virgo Maria Spiritu Sancto fecundata nouum florē carnis humane, utero quidem materno, sed partu est euixa Virgineo. Quid enim pulcrius, aut purius fingi ualeat, quam pulcri, & elegantis ex pulcherrima uirga floris egressus? Et quemadmodum uirga in florem erumpens, tantum abest, ut aliquid uenustatis, & pulcritudinis amittat, ut potius speciosior, pulcriorque euadat, non absimili prorsus imagine limpidissimus Marianus fons, pudicitiae non temerato flore, retento uirginitatis lilio, non amisso puritatis cādore, integritatis illibato pudore Campi Florē germinauit, & Narcissum conuallium. Ex qua, scilicet ex Maria, Chri-*

Orat. 2. *stus uita e flos extitit, floridē Damascenus: Cuius uir-*
de nati. *ginis, & gloriosus fuit ortus, & partus mundo sublimior.*

Dñi.

Adsti-

Adstipulatur Emissenus, Homil. 2. de Natiu.
Quid primum mirer, quidve postremum, quod sine con-
ceptu est collata fecunditas, aut quod per partum magis
est glorificata virginitas. Hinc satis lepidè, & ad sco-
pum nostrum iussit alter Poeta:

Quidam virgineum secundo in viscere florem
Miratur, quidam latitans sub imagine numen
Mortali, quidam verbum sine vocibus infans.

Mendo-
za, li. 9.
de fiori.
poeticis

Necne ad Narcissi gloriã nasci flumine defuit,
nasci & numine. Parentem habuit diuinitatis
fontem. Quid flumen? Ad pellucas lymphas
Mariani fontis natus est, nobilissimi fluminis,
commune rerum omnium speculum, clarissimã
ad splendorem cristallum. Et qui ex intranabili
sapientiæ pelago æternum genitus, regales in-
de hauserat infulas, solum, naturam, carne indu-
tus, nihil habuit ad honorem solemnus, nihil
ad maiestatem sublimius, quàm ad hosce Mariæ
fontes cristalinos assidua mentis contemplatio-
ne versari.

Quid ergo? Magna a magno isto fonte peten-
da auspicia, siue altitudinis penetrare abyssos,
seu per longinquas perennitates ductam scatu-
riginis meditarer seriem. Quid agerem, aut
quid ad fontem, nisi Narcissum agerem: Benefi-
centissima totius exundantis gratiæ congiaria
deriuat, Diuini Pneumatis flatum copiosa hi-

laritate rependit. Vos autem, Auditores, linguis interim, precor, animisque fauete. *Aue gratia plena, &c.*

Flores apparuerunt in terra nostra, &c.

ELYSIORVM Bethlemiticam ad umbro metamorphosim (Senatores grauiissimi vobis, & orbis luminaria clarissima) Elviorum Bethlemiticam ad umbro metamorphosim, floridam Nazaraei agri, speciosam Iessæ vallis pulcherrima florum varietate delibo amantissimam, dum ebullientibus Cephissæ prolis laticibus immergor. Amplissimus auidioribus curiosissima indagine luminibus patescit campus, per amenum se se conspiciendum prorrogat ager, feracitate vnde quaque perfusus ad voluptatem, non solum mentes, sed mortalium animos inuitans.

Odoror, & delibo pietatis violas, humanitatis rosas, nobilitatis lilia, maiestatis cariophylla, ingenij hyacinthos, & reliquos venustissimos flores, verna feminumina.

*Clau. de Quos neque frigoribus Boreas, nec Syrius vrit
lau. ser. Æstibus, eterno sed veris honore rubentes.*

O flores, & odorum suauitate, & saporum dulcedine,

dine, quibus Alcinoi & damnosa pomaria verē
cedunt! quare iam non

Elysios miretur Græcia campos.

*Virg. I
Georg.*

Non Pæstana rosata licet Tyburis delicias, Co-
ricijsenis sarculo versatas glebas, Babylonis Pé-
files, siuè Annæos Proserpine hortos, aut alios
quosque ad stuporem diuitijs, ac delicijs affluen-
tes ingredior.

Zephyris melioribus halant

Perpetui flores.

*Claud.
I. dera-
pt.*

Caput noua lilia tollunt

Virtutum florescit ager, violaria florent.

*Mendo.
li. 9. de
floribus
poet.*

Etenim placidissima cœlestis roris aspergine, in-
cundissima Diuini floris propagine tota diffun-
ditur tellus redituro colore post densissimas ca-
ligines tripudians: cãdidus herbarum nitor no-
uus affurgit, gratissimæ flosculorum choreæ mu-
tua iucunditate corrident, purpurâtes dehiscunt
in nymphas é rugoso carcere fugientes rosæ, mo-
ta Zephyris sylua blando foliorum plausu gra-
tulabunda susurrat, in nouellas erumpunt fron-
des comantia arborum culmina, virentia aruo-
rum germina.

Narcissi florem candentis purpura, rubentis
candore Diuinus obit puer, é sinu deitatis ad hu-
manum nuper egressus. Bethlemitici Infantis
non obscuris pigmentis adûbratur exortus: pul-
cherri-

cherimus ad imaginem latex, vitidum nascentis Dei Infantilibus decorati membris exéplar, æternæ sapientiæ imaginem amanti, induentis imaginem vmbra-tilis idæa.

Narcissi fontibus vsque ad metamorphosim insistimus. Qui ingentis speciei elegancia præditus, cum aliquando ad fontem bibiturus accessisset, conspectæ suæ imaginis amore captus, & in florem sui nominis commutatus est. Appendit ad limphas, & caput, & spem; rapuerunt ipsæ, & spem, & imaginem; cumque oris & corporis venustatem vndæ reflexerant, nutantem Narcissi imaginem nutans reflexerat animus pueri. Et qui mortale nihil prius amauerat, amat tandem numen mortale, dum pulchræ speciei deceptus imagine, ad faciles inhiat lympharum ludos: eheu, ó diceret, cœlestia numina, date precor, date puetum, ego in illum mutabor, ille in Narcissum, vt dum hanc vnitatis obtinebimus gloriã, tam pijs votis aspirasse gloriemini. Neque importuni gemitus pueri, instar laboris Bellidum, ceciderunt ad irritum.

Plin. li. Ex Narcisso, & imagine construunt numina
21. c. 5 florem; dederunt folijs candorem, & purpuram, vt candenti oris numine ad purpuræ repercusso nitorem, & Narcissus, & speculum, vel in ipso flore luderent. Et qui ad suam imaginem in fonte

te anhelauerat, dum beneficio Diuūm latet in flo-
re, & se, & imaginem inuenit, & ferta victoris.
Coronandus flore, qui sic amat, qui sic obtinet.

Veri gloriam Narcissi, verni triumphum flor-
ris, Dei pueri genethliacum, resonante æthere,
conclamante terra, Bethlemiticis vndique exul-
tantibus campis, Cœlestes Copiæ grandiora fes-
tinantes ad gaudia celebrant, dum suum Regem
campi florem aspiciunt, qui dum vestigat ima-
ginem, quam diu amauerat, infinitos eligit val-
lium recessus.

Inter omnes ordines Diuinam aciem homo
reuerberat: *Creauit Deus hominem ad imaginem suā:
ad imaginem Dei creauit illum.* Hæc ea est imago, &
(vt Hebræus adsonat) species vmbra-tilis æter-
næ sapientia, quæ ad tam grandem diuinæ men-
tis diffusa oceanum, immortalis præfert maie-
statis fastigium, & eleganti quodam repercusi pe-
nicillo splendoris vniuersæ pulcritudinis adum-
brat exemplar. Hanc sui imaginem amat Cœle-
stis Narcissus, nouam parat metamorphosim ad
maiestatem miraculi. Homo, inquit, in Deum
mutabitur: Deus (admirandam diuinæ virtutis
dexterâ!) sine immutatione, sua ipsius fiet ima-
go: Ipse se Deus depinxit ad nutum, eamque vo-
lunt formam imaginis, quæ cum exemplari obie-
cto eleganter confusa id, quod esset, reflecteret,

id fieret, quod exprimeret. Dumque per immensa spatia limpidissimi æternæ sapientiæ speculi effundit obtutum, quam in se cristallus receperat, ipsam æterni Verbi reflectit imaginem.

At verò si purissima Deipara consono Doctorum ferè omnium clamore, limpidissimus nuncupatur fons, potiori sanè iure in iucundissimo suo puerperio pulcherrima hac nomenclatione debet indigitari: *Fons signatus*. Tornata Ambrosij verba, lib. de virginibus, cap. 82. *Fons redolens expressam Dei imaginem*. Opide formatus scholasticus Mediolanensis Præsul ! Accinit mirificè S. Methodius de hypopota : *Fons humanitatis Filij Dei*. Breue, viuaque dictum. Quid enim? Fons est, atque is quidem inter fontes, qui cum supra omnes pellucidus, omnem sibi imaginem ebibit, seu naturam. O vnum inter fontes veracem, & clarum vnum!

Ad pellucidas Mariani fontis cristallos reflexa deitatis imago viuudâ spirat immortalitatis speciem. Ardet speculum, ardet & amor. Illud amorem excitat, iste ingenuè auidus, & anhelat ad speculum, & ad eam, quam presentauerat, pulcritudinem formæ, totoque diuinitatis thesauro planè diues, nostram ipse salutem gratiosa largitate meditatur. Non aurea complet esse-da, non equis se credit velocibus, fulgentissimo enim

enim pennarū remigio segnes ætheris auras ma-
 curantem præuidit Malachias, entheoque Vates
 ore præcinuit: *Et sanitas in pennis eius.* Adeo scili-
 cet flagranti humanæ salutis desiderio, Diuinus
 pariter ac humanus æstuabat amassius, vt amo-
 ris arbitrio liberior ipsa rotarum volubilitas,
 equorumque pernices vngulæ testudinea torpe-
 rent tarditate. Sic ergo de centro diuinitatis inef-
 fabili ad amica hominum commercia volaturus,
 pennas sibi volucres annectit, vt ruètes æter-
 nitatis vndas velociori pede fatiget.

Narcissus iam latet in fonte. Sed ó portentū!
 Quod Dei vmbra fuerat, Deus est: & quod ima-
 go, & exemplar, & author: & quam ad fontē spe-
 ctauerat speciem, ipsam iam diuinitatis comple-
 ctitur coronatam diademate. Pro Deo imago
 supponitur, sub cristallum ad artis pudorē Deus
 pro imagine. Quid si iam pulcherrima species lo-
 cum subit speciei, exemplaris exemplar? Vtrim-
 que exemplar & cernit, & cernitur: vtrimque
 imago & picta & depingens. Quod cupierat, te-
 net; tenetur, quod cupierat; dūm querit imagi-
 nem, se querit; dūm inuenit, in se inuenit; dum-
 que quasi diuissam reflexione radiorum cernit
 imaginem, vel à se eleganter diuissum, vel se in
 se ipso latere non dubitat. Alget rationis fulcrū,
 humanæ ruunt sapientiæ molimina ad tantum

huius operis Sacramentum, & mysterium.

*Quis non miretur: clamat, & exclamat Bernardus: non eam mirabatur diuinę virtutis partem, qua cęlos olim clarissimis ad splendorem laquearibus Deus architectatus fuerat in maiestatis solium, Cęlestis militię theatrum: non eam, qua aperta, lataque vastissimi æquoris spatia ad immensam terrę molem, suis hinc indę librata ponderibus suspenderat, aut elementa singula plusquam ferreis glutinata cõplexibus in suum cuiusque destinauerat limitē, aut immensam hanc orbitam fixo voluēdam cardine ad inuidiam artis extenderat. Non, inquam, eam Diuinę virtutis partem mirabatur: *Quis non miretur* (melifluū ebibite Bernardum) *Ibi agnoscitur longitudo breuis, latitudo angusta, altitudo subdita, profunditas plana: ibi agnoscitur lux non lucens, Verbum infans, id est, non fans, aqua sitiens, panis essuriens. Videas, si attendas, potentiã regi, sapientiam instrui, virtutem sustentari, Deum denique lactentem, sed Angelos reficientem, vagientem, sed miseros consolantem.**

Florentem Montani excipite Mussam. Arias enim Montanus concinnum condidit epigramma, edolauit acutum, præfixo titulo: *Naturę humanenania in tabulam Natalis Iesu. Humana Natura Diuinum puerum sibi copulatum & vnitum gratulabunda alloquitur, & efficit neniam. Flo-*

Tabul.
38.

rentem,

rentem, inquam, Montani excipite Muffam:

Virgineo splendens Infans vt prodijt aluo,

Atque illæssa dedit templa pudicitie;

Quæ iam vteri intacti stupuit Natura timorent;

Nunc pauet insolitum læta pæperium.

Atque nouum mirata genus, Varijs quoque gaudens

Blandilulos fertur concinuisse modos.

Excellis mea iura Puer, quod gigneris, aut quod

Nasceris; at meus es, quod puer, & tener es.

Ergo me superas, sine me qui nasceris Infans.

Quod si me superas, es Puer ergo Deus.

O Puer & certe Deus! ó mihi iungeris, vt te

Partibus excipiam, muneribusque meis.

O Deus & veré Puer! ó tibi iungor, vt aucta

Amplius ipsa tuo munere perficiar.

Accipies ex me curam Puer, atque labores,

Mortis onus (tibi si quod placet) accipies.

At ego, sed pacem Deus, accipiamque salutem,

Et posse æternæ rumpere vincla necis.

Maronis mæreat iactabundum tympanum,

Peligni testudo tela fatiscat strictiori, Venusini

deliret lyra, Bilbilitanum crusma crusta sit his-

pida, chelis Tibulli tabula inconcinna, propalet

Propertius tenebras, Catullus dex. um catellus

nutat; si tamen prodeat Arpinas, apinæ meræ

lint, & affanice.

Puerum illum conuersum in florem canden-

tem purpura, rubentem candore delussa celebrauit antiquitas:

Oui. 3.
meta.

*Croceum pro corpore florem
Inueniunt folijs medium cingentibus albis.*

Veré, auditores, apparuerunt flores in terra nostra: & virga Iesseæ campi florem germinauit, & Narcissum conuallium. Age quid Deo Puerο cum germinanti flore? Quid cum Narcisso? *Flos Mariæ Christus est* (clamat Ambrosius) *Qui bonum odorem fidei toto sparsurus orbe virginali ex utero germinauit:*

Oui. 10
meta.

Flos oritur, formamque capit, quam lilia:

En ipse stat respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos, canit sponsa Cant. 2. Hebræa legit facundia: *Tanquam flos erumpens ex calicibus. Extulit terris alium caput tanquã rosa ex generoso cortice Bethlemiticus puer.* En Isaiæ flos bellissimus: *Et flos de radice eius ascendet: & in capit. 35. Et florebit quasi liliū, germinans germinabit, & exultabit letabunda, & laudans. Gloria Lybani data est ei, decor Carmeli, & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini, & decorem Dei nostri.* Hinc Sacræ Scripturæ clauiger inauratus, & purpurę decoratus toga Stridonensis Pater, cum migraret Bethlemum, epistola ad Marcellam: *Ibimus, inquit, ad Nazareth, florem videbimus Galilæe.* Et in commentario super caput 11. Isaię: *Ecce Virgo concipiet, & pariet Filium, & florem Dominum Saluatorem, qui dicit in Cã*

tico

tico Canticorum, ego flos campi, & liliū conualium. O quot nec ignobiles patroni in suffragium accurrunt! Graniter S. Ambrosius in illa verba Psalmi 27. *Et restoruit caro mea, Serm. 57. de Dominica in Albis, notat restoruisse carnem Christi resurgendo: Qui prius floruerat. quando ut flos de radice virgæ Iesse processit, hoc est, de Virginis illibata vul-*

*Stripis. Iesse a radice exhibit ab alta
Virga nouis visenda modis, & pulchricolor flos
Efferet inde caput.*

Philyp.
Menze.

In arborem Iesse modulabatur ille. Et de partu Virginis Venantius Fortunatus.

*Inde rubore rosas, candore hinc lilia vincens
Flos nouus è terra, quem Polus arce colat.*

Quibus fit satis apud Poetam seiscitanti:

*Die, quibus in terris nascantur nomina Regum
Inscripti flores?*

Virg. 3.
Eglog.

Germinans olim ad glebas Narcissus candorem traxerat purpura mixtum:

*Non aliter, quam poma solent, quæ candida parte,
Parte rubent, aut ut varijs solet vba racemis*

Ouid. 3.
meta.

Ducere purpureum nondum matura colorem.

Ardet ad florem purpuræ splendor, ardent ruboris flammæ, dumque ad tam sanctum splendorem candor reflectitur, ad radios purpuræ ardet imago: verè purpureus, qui verè homo, qui fulgen-

tem.

tem Diuinitatis ostentat imaginem: veré hos cá-
didus, qui ad cœlestia dudum viridaria confitus,
Diuinitatis candenti iubare floruit æternum.

C. 45. Sub pulcherrimis igitur elegãtis metaphora
coloribus ortum Infantis nostri iucundissimum
ob oculos depinxit Vates Euangelicus inter præ-
sagientis, & anhelantis animum: *Rorate Cœli de-
super, & nubes pluant Iustum.* Iuxta versionem Leo-
nis de Castro ex Græcis fontibus apud Septuagin-
ta duos Patres antiquissima sua lectione, quam
trecentis annis ante Christi aduentũ ediderunt;
sic ad votum: *Florete Cœli de super.* Nec aptior à me
fingi, nec à vobis optari melior potuit harmonia
cus versionis huius tenor. Floruerunt Cœli ad-
nutum oraculi, dederūtque germen rubicundũ,
& candidum, electum ex millibus.

Cur floret Cœlum, in terris nascente Deo? for-
té, quia terra esse maluit, quam Cœlum, nec iam
vt Cœlum astris fulgere, sed vt terram floribus
picturari: oportune ille:

*Dat Cœlum innumeras vna pro Virgine flammæ
Hoc sua commutat sydera flore Polus.*

Nascente Christo renascitur orbis, & in fron-
des & flores, in semina, & germina repullulat, &
renirescit, efflorescit terra. Vbi Pueri vox illa
suavis: *Vox turturis audita est* (habet Interlinealis:
Vox Christi) *in terra nostra.* Cant. 2. illico tellus flo-
ruit:

Mendo.
li. 9. de
floribus
poet.

ruit: *Sonuit vox*, inquit Bernardus, Serm. 19. *Et splenduit p'rs.* Iucundissimum Bernardi excipite nectat Sermonis (in tractatu de diligendo Deū) dulcissimum ebibite saporem: argutē ille: *Terra, ex qua formatus est Adam, quæ maledicta fuit, spinas, & tribulos germinauit: sed ad nouæ benedictionis gratiam, per vñionem ad diuinitatem renouata refloruit.* Hæc de causa Sponsa illa beata Christi aduētum vernis verborum anibagibus satis nunquam depingit: *Iam hyems transiit, imber abiit, & recessit flores apparuerunt in terra nostra.* Antè aduentum Christi terra extabat syluestribus horrida dumis, postquã tamen illam aduentu suo dignatus est, floribus cõtonata reuixescit. Ipsa etiam florent deserta, & steriles agri locupletantur: olim quidem scatebant spinis, nunc verò rosis:

Læcis decorantur floribus arua.

Nonne senescens mundus, ac penè iam decliuis huius floris exortu floridam reuuiiscit in iuuentam? Nonne mortalium corda gelido culpæ densata rigore ad eius emulsum emolliuntur? Nonne cunctorum animi à ferreis prauitatis compedibus soluti tripudiant vindici suo laudem accinentes? Grauius adstipulatur Ambrosius: *Ante aduentum Christi hyems erat, venit Christus, fecit æstatem. Antè omnia erant florum indiga, nuda virtutum; post Christum natum omnia cœperunt nouæ gratiæ*

fecim-

Ving.
opus. de
4. mi
temp.

*fœcundari germinibus, Quinimó vel ipsæ res inanimæ eius aduētui quasi gratulantes congesti iunt. Sceptiferum auscultate Dauidem graphice modulantem: Latentur Cæli, & exultet terra, cōmoueat-
 tur mare, & plenitudo eius, gaudebunt campi, & omnia quæ in eis sunt. Tunc exultabunt omnia ligna sylvarum à facie Domini, quia venit. Populus, abies, platanus, syluæ, nemora omnia ad nascentis Pueri vultū opacantur ramis, floribus arbores coronantur, omnia vigent, florent, vernant omnia:*

Bider. Tota tibi fieri lilia terra volet.

libr. 2. Nonne fœcundæ pariter, ac frondosæ rurium arbores munera pomorum primigenia tanquam in titulos pro tanto Natalitio de comâtibus tholis natiua largitate suspendunt? Nonne florum coronæ ipsis in areolis virentibus aras extruunt, & à Solis aspectu recalentes caudice molliter ad reuerentiam inflexo mille fumant odores tanquam numini?

Vernam hanc amœnitatem latinis modulis adumbratam amœnissimum ingeniū é Latij pomærijs picturabat ad votum:

Prata floribus decora, mille odores iactitant.

Omnis ardet hic roseti, veris atque amœnitas;

Omne vernat hic viretum cum virore perpeti.

Fragrat hic Aiakis ardor, prolis & Cephisæ.

Hic Lacon rubet puellus, hic vir Afer iugurat.

Halat

13

Maket id quod dines Hybla, quodq; Elmetus germinat,
Quodque Hydaspos Medus offert, spirat & Panchaia,
Quidquid ales à Sabais collegit Titanius.

Laeta tellus ipsa in herbas turget, omni tunc ager
Vernat, caeli dein sereni risit ut conuexitas,
Induit splendore pullo candidus Vaccinia.

Non tot attulit colores Persis, nunquam Eoa, nec
Tenaris sic ora fucat, aut Lybistis vellera.

Discolor nec Iris olim cincta aquosis nubibus
Sic viret per vda, picto vel rubet curuamine.

Plaudant Syluae, plaudant prata,
Laeta plaudant nemora

Et quae cum nique cum mpis nata
Plaudant nato flumina.

Plaudant valles, plaudant montes
Frondes, flores, germina,

Plaudant rupes & torrentes
Nato plaudant omnia.

Plaudant ergo homines nato Deo.

Uniuersus orbis nato Deo renascitur, ac iuue-
nescit. Levi ocellorum nictu totius exundantis
gratie fluuios deriuat, faceret vultus risu mestitu-
dinem orbis antiquam copiosa hilaritate repen-
dit. Cui ergo vel vnica huius amasij cuspis pecto-
re non libet? Ut gracili saltem venerationis tes-
sella suam gratitudinem sigillet.

O iucundissime florum apex, belle pulsio, quã
D apte

apte parcus enconiaſtes Poeta tibi canet gene-
thiacum, quod nimis adulator effutuit!

Virg. 4.
eglo.

At tibi prima Puer, nullo miſcuſcula cultu
Errantes bederas poſſim cum bacbare tellus,
Myſtaque ridentis collocaſſamittet. achanto.
Ipoſa tibi blandos fundent. cunabula flores,
Occidet. & ſerpens, & falſa & herba veneni
Occidet. Aſyriam vulganaſcetur amonium.

Flores prædiuitijs & aulæis habet, & auet bel-
lus puer: dumque iacet in palæis, ſuauium florû
viridarium coronat: Lectulus poſter floridus. Cant.
1. Dauidem etiam video odorantem, & floridû
iſtum lectulum hymniſona canentem cythara,
Pſal. 49. Et pulcritudo agri mecum eſt. Apollinarius
de Infanti Deo, in palæis inaugurato Rege ita in-
terpretatur:

Sed & florifera me circum coronat copia terre-

Bellé ergo ex Virginis Puriffima vulua Puer
Ieſus tanquam hoſticandidus & ambrosius pro-
cedit, vt apte deuotè in helandis auliditas y &
deſiderij anxius auditor, quo oculus exortum ipſa
Deipara ardentibus inhiabat votis, magnoque
clamore precabatur, vt inc: adiffimum illap-
ſum ſuiq: ocius maturaret. Fulcite me floribus, quia
amore languet. Cantur: quia herba ad anichiam de-
ctit, que dilecti ſui ſpſi præſtolatur aduentum.
Menti planè ſuſſit. Anonimatis, & ineditus Au-
thor

illor de separatione Missæ fer. 3. apud Nouari-
 anna ad Agno Eucharistico. *Quantus amor, quam
 ignita desideria, qualis locutio, quam pudicus amplexus
 et desiderium non pressimus, atque dulcissimus Mariæ Fi-
 lius in nos descendere dignatur, ut copulet sibi charissimã
 Sponsam amore languente in, de superiorum floribus sal-
 tans, et Sponsi prestolante in aduentum. Sola spes so-
 labatur Deiparã, solum suspirando desideria le-
 niebat, sed eò vehementius ardebat, quò impen-
 sius amabar. Sed in ortu filij floribus amicitur
 Nazaretia Virgo, vallatur lilijs, vestitur rosis.
 Tornata Ecclesiæ verba libenter propino: Et si-
 cut dies venit circumdabat eam flores rosarum, & lilia
 cõnabulum. Quid ergo? non si amullos audire, si
 Colligere virgo rosas, dum stros nobilis, & noita pubes
 Excantem miseratibus rigentibus, obdormit
 Ipsotibi blandos fudent cunabula flores. O bonus
 Verus noster Narcissus iam latet in flore: Nomen
 cum tholis, rosifque natum. Elatos collium apices
 inaurat, & planas vallium areolas argentat, viri-
 dantes ebmanentim lignorum iubas vegeta vul-
 tuselegantove venustat, ac denique totum mun-
 dialis seculi & sparsim tot penicillis, quod radijs
 mira dexterritate profutat.
 Gernimus aliquando Martem abire in Nar-
 cissam, Belloniam in Floram, & spicula mutari
 in liliastastat in rosas, atque inter rubentes ga-*

Virg. in
 opus. de
 rosa.

leas & ferreos belli apparatus floridus apex erū-
Dei. n. pit, & delicias expandit mille colorū. Oportunē
Hon. & Claudianus.

Mart.

Mauortia signa rubescunt

Floribus, & subito animantur frondibus haste.

Laureatos apices, triumphales coronas, palma-
tas vestes, liliatas togas induti incedebant victo-
res, victrici lauro velabantur tempora.

Non hic, vt apud Elidem, & Alphæum Olim-
pico Ioui triumphatori de repurgato Augiæ præ-
lepi, de distortis ad cunam colubris fabulosus
Hercules, sed verus monstrorum domitor Iesus
præsepe conscendit, Circæa demolliens præse-
pia, quibus belluina frondentes forma alligabā-
tur homines; serpentis veteris conterit caputē
cunabulo, diffringit tartaream viuerram, & vt

Hom. aureè Chryostomus: Agonotheta pro nobis fit, no-
21. ad hunc cum contra diabolum luctam, certamen instruit. Et
popu. vt mascula sua lingua loquitur Africanus flores:

Ciprian. Agonothetes Deus viuus est, xistarches Spiritus Sanctus,
ho. de na. corona eternitatis brauium, epistates Christus Iesus, qui
ho. de na. spiritu uos vnxit, ille nos in scamna produxit. Papé!
tini. quid cernimus? Iuuenem Deū? imó Infantem.
Lucis Authorem? imó candorem lucis eternæ.
Pharetratam? qui sagittas suas acutas ardētibus
effecit. Serpentis intereptorem? de illo aurea Isa

Cap. 27. iæ lingua prædixit: *Indie illa* (scilicet Natiuita-
tis)

ris) *Kis*abit Dominus gladio suo acuto super Lebiathā
serpentem tortuosum, sed & occidet eum. Ab eo projec-
tus est draco ille magnus, serpens antiquus.

Ostende in ortu bellantem, certantem, Mar-
tio est tantem calore. Viden, vt tremis? audin, vt
vagit? Spectas ne in cunis iacentem, fascijs invo-
lutum? quid obtrudis illum generosi, virilis ani-
mi, & pectoris desudantem munere? certat vel
in cunis Iesus, algore præualet, nuditate trium-
phat; si subleste fidei testis sum, omni exceptio-
ne maiores produco. De illo Maximus Tauci-
nenſis: Christus Iesus fugens vbera, nascentium Infan-
tium more vagiens, vilibus circumdatus pannis, iacens in
præsepio desperatis mortalibus munus æternæ salutis ex-
hibuit, quos certamine suo, suoque prelio in regnum præ-
prium diabolica de captiuitate reuocauit. Pulcrè Maxi-
mus: illi magnus succenturiatur Leo: Conflictu
pronobis inito, mirabili equitatis iure certatum est, dū
omnipotens Dominus cum seuissimo hoste, non in sua ma-
iestate, sed in vestra congregatur humilitate. Præclarè
dictum.

Hom. 2
de Nat.

Serm. xi

Iam credo Iesum nascentem, certantem, & ago
nistant confiteris. Nudum in arenam descendere
luctantem, in iure positum erat; ecce nudus egre-
ditur Iesus in palæstram; Expediit enim, ait Bernar-
dus: Nudum esse, qui cum diabolo, qui nudus est, luctatur
quod Christus, & docuit verbo, & consecrauit exemplo.
Et Poeta:

Taber.
l. i. c. 4

D 3.

Vic-

Victoria minor
Humanis fueris quò magè nudus cerit.
Vngebantur athletæ ad victoriam oleo. Ictus
meus vnctus est. Christus est, oleum effusum no-

Orat. 4. Pronobis bellatum est Christus, ait Nazian-
de Theo. zenus, diuinitate delibutus est, hæc enim humanitaris
vnctio est. Quid vltra?

Horat. Qui studet optatam cursu contingere metam,
de art. Multa tulit, fecitque puer, sudauit.

En puer, qui natus est nobis, exultat ut Gigas
ad currendam viam. Et o numen æternum quan-
tum patitur! Instat amoris calor? o quantum su-
dat! austrinis acta flatibus crudescit hyems? o
quantum alget! Ridet, ridet athleta noster rigè-
tem glaciem, gelidatam niuem, quatientem grã-
dinem, ferocientem Boream.

Vrg. 4. Quis nouus his nostris successit sedibus hospes?
Æneid.

Qua n' sese ore ferens, quam forti pectore & armis.
Credo equidem (nec vana fides) genus esse Deorum.

Agnosco o diuine luctator oscitatrix excellè-
tiam luctæ, sentio lacrymarum globos igneos,
cè presepio arietatem stipulam, bellantes pecto-
ris singultus, & ipsam nuditatem tibi victoriæ
clauos reportantem. Pacem admiror te duce no-
bis è cælo terras inuisentem. O reris o desiderium
collium æternorum.

Tu puer

... in apertissimis, tu formosissimus alto
... Quere vastus adorat

... bellis, pontique globis.

Oreis, & noua bella eligis, tecum oritur abun-
dancia pacis: qui in die tibi natali per summum
maiestatis fulgorem castra Bethlenitico cam-
pometasaris, purpurea fugebas vexilla, brachij
que tui potentatem maffo tremente vibrabas.

... quid cum abiecto pnero, feruque forma
... quid cum fasciatis bra-
... potentie Iceperum. quid cum imbelli
... bella Maris horrenda? quid cum va-
... clangor? faceto quidem sub

... Infant, & segitam belli non tu
... nec ex equo, vel de mltro, sed
... sine collo hostem de signa-
... tetora fragore plu-
... fulgore colluceant? mis-

... potius enim leni ca-
... cuneos puluermien-
... ut ore aereo loqui-
... Reges cuncta terrebat. Infan-

... humilita-

Aduers.
Iudeos,
c. 9.

Augusto

81
tis exaltat vexillum, cuius illicio capti potentes
mundi Reges in dulcem captiuitatem sponte cō-
currunt. Sed adhūc bellici apparatus insigniola
in isto puerperio subsplendent. Nonne in prima
castrorum metatione subito facta est cum Ange-
lis multitudo militiæ cœlestis? non æthærea stre-
puerunt tuba, puerumque Infantē rusticis annū-
tiauere pastoribus? Quid militia cœlestis, nisi
cœlestem, ac bellatorem ducem insinuat? Vnde
S. Augustinus purissimum Deiparæ gremium
appellauit *Tentoria pulcherrima splendentis Vteri*,
quasi de castissimæ parentis vlnis, tanquam ex
Regio castrorum tabernaculo parvulus noster
dux imperitaret. Etenim parvulus Imperator
amoris iaculo fauciat, & blando amoris imperio
ferrea vitorum corda vix natus detriumphat. Sa-
cro parvulus ignescit furore, acerbamque inter-
minans cædem dura rebellium corda pessundat,
vt pulchrè decantauit Isaias: *Et puer parvulus mi-
nabit eos.* Quæ verba primores Ecclesiæ non pau-
ci de puero nostro interpretantur.

Sanè puer parvulus indomitas mundi belluas
sua decanis virtute cicurat. Nonne rumor Infan-
tis Regis Magorum labijs inuectus immanissi-
mam belluam, tyranum (inquam) Herodem
anxia penitus turbatione commouit? Nōne vel
illius tenui vagiturota Hyerosolyma contre-
muit?

Videte ergo quam blanda, silentique ex-
 cursione noster præliatur Infans; occulto silen-
 ter amore ingenuos rapit, rebelles virtute citra
 fragorem castigat. Neque enim in arroganti su-
 perbia fastu Regiam sibi conciliat potestatem;
 non eius palatium famulorum turba circūqua-
 que resonat, nigranti rubet purpura, solis ma-
 iestate tumescit; sed humana benigni vultus co-
 mitate cunctas mundi nationes in suam adora-
 tionem mirificè connectit: Pastorum caulam in
 Regum aulam abire parat, potentissimos ductat
 ab oriente Reges in maiestatis fastigium, Diui-
 nitatis fulgorem, cœlestis gratiæ radios, æterna-
 rum gloriæ felicitates, inaccessum iubar. Quod
 nobis utinam impendat

Filius æterno proles æquæua parenti;
Amborum communis amor, Cœli aurea flamma
Spiritus ignipotens, implens ardoribus orbem:
Vnum numen eadem tribus, & tribus vna potestas;
Majestas, natura eadem, tribus vna voluntas:
Cui nostra vniuersa dicata, & placita sunt.

FINIS.

DEL LICENCIADO IVAN
Antonio de la Bella a el Autor.

DEZIMAS.

Daça, con tan alto auiso
a Narciso engrandeceys,
que con su Flor sola, hazeys
a Granada Parayso:
porque en tan bello Narciso,
de la verdad instituto,
nos dà, doctamente astuto,
con soberano primor,
vuestro ingenio linda Flor,
vuestra Flor copioso fruto.

O T R A D E E L M I S M O
a el Autor.

Del Ioven que enamorado
de si, se arrojò a la fuente,
hazeys alusion valiente
a Dios Narciso humanado:
y aunq̃ os inuidiò el cuydado,
Deydad celebraros quiso
ingenuamente improuiso,
porque solo admiró en vos,
de vn Narciso hazer vn Dios,
y hazer de vn Dios vn Narciso

OLIVIA DEBEMOS

LA BIBLIOTECA

Este libro es propiedad de
 la biblioteca de la
 Universidad de Chile
 y debe ser devuelto a
 la biblioteca de la
 Universidad de Chile
 en el momento de su
 devolución. No se
 permite su venta ni su
 préstamo a terceros.
 No se permite su
 reproducción total o
 parcial sin el consentimiento
 escrito de la biblioteca.
 No se permite su
 préstamo a terceros.

